

Bediüzzaman, İlm-i Ledün ve Risâle-i Nur

Bediüzzaman'ın kesbî ilmi deryalar gibidir: 1882 yılında başladığı eğitimini mükellefiyet çağına varmadan, 14 yaşında "Kisve-i ilme bürün!" teklifini alacak çapta elde eder. Henüz 17 yaşında (1895'lerde) Van'da, kitap dolu konakta kaldığı sıralarda; bu asırda yalnız eski tarzdaki kelâm ilminin (İslâm felsefesinin) İslâm dini hakkındaki şek ve şüpheleri reddine kâfi olmadığına kanaat getirir. Pozitif, fen ilimlerinin tahsiline lüzûm görmüştür. Bütün fenlere başlayarak, pek kısa bir zamanda tarih, coğrafya, riyaziyyât (matematik), jeoloji, fizik, kimya, astronomi, felsefe gibi ilimlerin esaslarını;1 özlerni kavrar. Fen ve felsefeden İslâm'a gelen hücumları def edecek ve modern ilimlerde kendisini kitap yazabilecek ve uzmanlarıyla münâzarâyâ girebilecek derecede öğrenmeye sevk etti.

İslâm ilimlerindeki vukufiyeti (derinliği) ise tartışmasızdı. 1907'de, İstanbul'a gittiğinde; Fatih'te kaldığı Şekerci Han'ın (zamanın ilim adamlarının toplandığı kültür merkezidir) kapısına, "Her suâle cevap verilir, her müşkül halledilir, fakat, suâl sorulmaz!"2 yazısını astırarak, ilim dünyasına meydan okur!

Bu, dünya çapında bir olaydır... Çünkü, yaşı 29'dur ve din ilimleri veya şu saha diye bir ayırım yapmaz. Zamanın fizikçileri, kimyacılar, sosyal bilimciler, din âlimleri, öğrenciler gruplar halinde sabahlara kadar en zor soruları hazırlayıp yine gruplar halinde gidip sorarlar. Ve sanki akşam beraber hazırlamışlar gibi takır takır sorularının cevaplarını alırlar.

Vehbî ilme ne kadar mazhar olduğunun ölçütü ise Risâle-i Nur'dur:

1- On iki, altı, bir saatte, hatta on dakikada yazılan Risâle var.3

2- Öyle şartlarda yazılır ki, bazen gülle atışları altında, bazen hapiste... Meselâ, kâtibi Habib'e "Defteri çıkar" diyerek, at üstünde yazdırmış.4

3- Onlarca sene sonra keşfedilebilecek öyle sırlardan, sosyal ve teknolojik keşiflerden haber verir ki, beşer zekâsıyla çözülebilecek meseleler değildir.

4- Kendi yazdığı eserlerden bazılarını 100, 300, 400 defa okuması ve istifade ettiğini söylemesi...

5- Bediüzzaman'ın bir ekrana bakar gibi hızlı hızlı söylemesi ve kâtiplerin yazması.

6- Risâle-i Nur'da sıkça geçen şu tabirler de aynı zamanda ilhamın eseri olduğunu gösterir:

- Bu makamda perde indi, yazmaya izin verilmedi. Başka zamana tehir edildi.5

- Üçüncü kısmını yazmaya, şimdi beyanına iznim olmayan üç sebep için mecbur oldum.6

- İmanî hakikatlerini yazmaya şiddetli bir ihtar-ı gaybî hissettim.7

- Kendi yazmayan ve yazdıran benim gibi bir bîçarenin...8

- İkinci sebep: Yazmaya izin olmadığından yazılmadı...9

7- "Risâletü'n-Nur sair telifat gibi ulûm ve fünundan ve başka kitaplardan alınmamış. Kur'ân'dan başka me'hazı yok, Kur'ân'dan başka üstadı yok, Kur'ân'dan başka mercii yoktur. Telif olduğu vakit hiçbir kitap müellifinin yanında bulunmuyordu. Doğrudan doğruya Kur'ân'ın feyzinden mülhemdir ve semâ-i Kur'âniden ve âyâtının nücumundan, yıldızlarından iniyor, nüzul ediyor."10

8- "Risaletü'n-Nur bu asrı, belki gelen istikbali tenvir edebilir bir mû'cize-i Kur'âniye olduğunu çok tecrübeler ve vakıalarla körlere de göstermiş."11

9- Bir diğer önemli gösterge de Bediüzzaman'ın şu ifadeleridir: Bir risâleyi şimdiye kadar yüz defa okuduğum halde, yine okumaya muhtaç oluyorum. Ben sizlerin ders arkadaşınızım.12

Dipnotlar:

1- İhsan Kasım Salihî, İslâm Önderlerinden Bediüzzaman Said Nursî ve Eseri, s. 11-12.;

2- Tarihçe-i Hayat, s. 45.;

3- Kastamonu Lâhikası, s. 149.;

4- Emirdağ Lâhikası, II, 218.;

5- Şuâlar, s. 245.;

6- Şuâlar, s. 536.;

7- Mektubat, s. 371.;

8- Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s. 167.;

9- Şuâlar, s. 612.;

10- Tarihçe-i Hayatı, s. 605.;

11- Kastamonu Lahikası, s. 8.;

12- Emirdağ Lâhikası, s. 65.